

Utbyttmuligheter i pensjonskasser

Pensjonskasseforeningen 16.12.2024

Sven Iver Steen

Hva er en pensjonskasse?

- En selveiende institusjon
- Pensjonskasser oppfyller definisjonen av stiftelser i stiftelsesloven
- Stiftelser er unntatt fra stiftelsesloven

En pensjonskasse skal stiftes og organiseres som en selveiende institusjon for å forvalte en eller flere kollektive pensjonsordninger som er etablert av foretak eller kommune som deltar i pensjonskassen

Med stiftelse forstås en formuesverdi som ved ... rettslig disposisjon selvstendig er stilt til rådighet for et bestemt formål av ... økonomisk eller annen art. En rettsdannelse som oppfyller vilkårene i første punktum, er en stiftelse etter denne loven, uavhengig av om den er betegnet som legat, institusjon, fond eller annet

Loven gjelder ikke pensjonskasser som er under Finanstilsynets tilsyn

Hva betyr det å være selveiende institusjon?

- Ingen som har eierinteresser i pensjonskassen
- Midlene skal forvaltes
 - særskilt
 - uavhengig (også i forhold til foretak som har pensjonsordning i pensjonskassen (segregering))
- Styre og ledelsen i pensjonskassen skal opptre uavhengig av andre (også i forhold til foretak med pensjonsordning i pensjonskassen og evt. eiere av egenkapital)
- Pensjonskassen primære oppgave er å oppfylle pensjonsløftene gitt til de berettigede

Utgangspunkter

Faktisk situasjon

- Mange pensjonskasser tilført egenkapital. Bestanden synker.
Pensjonskasser modne/overkapitalisert

Rettslig utgangspunkt

- Stiftelsesloven: Forbud mot utbetaling til stiftelsens oppretter
- Finansforetaksloven: Åpner for at utbytte kan utbetales, også til oppretteren
- Finansforetaksloven: Åpner for at avviklingsoverskuddet kan utbetales til private, også til oppretteren

Det kan ikke foretas utdelinger til oppretteren, til oppretterens nærstående ... eller til selskap der noen av disse hver for seg eller til sammen har ... bestemmende innflytelse. Hvis det foreligger særlige grunner, kan Stiftelsestilsynet gjøre unntak ...

NB! NB!

- Generelt: Må ha hjemmel for å foreta utbetalinger fra en selveiende institusjon
- Gjelder også pensjonskasser
- Hjemmel i lov, vedtekter, avtale

Inndeling av ansvarlig kapital i en pensjonskasse

- Ansvarlig lånekapital – fremmedkapital – avgrensning
- Grunnfondskapital – egenkapital
 - Innbetalt kapital som ikke er eierandelskapital (grunnfondet)
 - Senere tilført avkastning eller overskudd
 - Annen kapital tilordnet grunnfondskapitalen
- Eierandelskapital – egenkapital
 - Innbetalt kapital som etter vedtektene er knyttet til egenkapitalbevis som gir eierbeføyelser i foretaket (grunnfondsbevis)
 - Senere tilført avkastning eller overskudd
 - Utjevningfond og overskuddsfond

Utbyttebetaling

Kan utbytte utbetales?

- Årets overskudd tilordnes grunnfondskapitalen
- Vedtektene kan fastsette at utbytte midler betales som
 - utbytte på innskutt grunnfondskapital
 - utbytte til forsikringstakerne
(- gaver til allmenyttige formål?)
- Vedtektsbestemmelse må godkjennes av Finanstilsynet
- Øvrig overskudd legges til grunnfondskapitalen

Hvor store utbytter kan utbetales?

- Utbyttebetaling krever positivt årsresultat (overskudd)
- Resultatet av kapitalforvaltningen i kollektivporteføljen ikke en del av overskuddet. Bare det resultatet som tilføres egenkapitalen
- Hensyn som må vektlegges ved utbyttebetaling
 - Utbyttet må ikke settes høyere enn forsvarlig og forenlig med forsiktig og god regnskapsskikk
 - Tap oppstått etter regnskapsåret
 - Tap som påregnes å ville inntreffe
 - Behovet for oppbygging av egenkapital
- Utbytte mer enn 50 % av årets overskudd – forslag må meldes av styret til Finanstilsynet (forhåndsmelding)
- (Mer enn 100 % ikke utbytte. Nedskrivning av innskutt ek)

Særregler når grunnfondsbevis er utstedt

- Årets overskudd tilordnes eierne av egenkapitalbevis og «finansforetaket»
- Forholdet mellom eierandelskapitalen med tillegg av overkursfondet og grunnfondskapitalen med tillegg av kompensasjonsfondet bestemmer fordelingen
- Den del av årets overskudd som tilordnes eierandelskapitalen
 - Kan brukes til utbyttebetaling til egenkapitalbevisene
 - Hensyn som må vektlegges ved fastsettelse av utbyttets størrelse, se forrige slide
 - Resten av årets overskudd tilordnet eierandelskapitalen skal tilføres utjevningsfondet eller utgjøre annen eierandelskapital
 - 50 % og 100 % grensene gjelder, se forrige slide
- Den del av årets overskudd som tilordnes «foretaket»
 - Følger reglene i forrige slide
- Utbyttebetaling kan forrykke forholdet mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen
 - Foretaket må legge vekt på forholdet ikke endres vesentlig
 - Finanstilsynet kan godkjenne særlige tiltak for å motvirke eller rette på slik endring

Takk for oppmerksomheten!
Sven Iver Steen
Partner, advokat (H)
sis@tendenadvokat.no

Denne presentasjonen representerer ikke en fullstendig gjengivelse av de forhold som er omtalt eller gjennomgått i vårt foredrag. Presentasjonen er kun ment som støtte til en muntlig presentasjon, og kan ikke anses å være juridisk råd av noen art. Tenden Advokatfirma ANS kan derfor ikke holdes ansvarlig for innhold eller informasjon som fremkommer i denne presentasjonen eller gitt under foredraget.